

§ 7

Verksamhetsplan och budget 2016

Dnr 1.1.407-2015

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner och överlämnar till kommunstyrelsen verksamhetsplan och budget för 2016 inklusive omslutningsförändringar med 183 mnkr.
2. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar i parker med 0,5 mnkr.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för reinvesteringar i parker med 1,5 mnkr.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 1,1 mnkr för klimatinvesteringar.
5. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 2,0 mnkr till åtgärder för naturreservat Älvsjöskogen.
6. Stadsdelsförvaltningen ansöker om medel med 0,5 mnkr för omstrukturering av lokaler gällande korttidsboende inom Kristallgårdens vård och omsorgsboende.
7. Stadsdelsnämnden godkänner att följande enheter utgör resultatenheter enligt regler för ekonomisk förvaltning;
 - Resultatenhet 1; förskolorna Akleja, Våga vilja, Långsjö och Rödkulla.
 - Resultatenhet 2; förskolorna Lillskogen, Matrisen, Älvsbogen och Solkatten.
 - Resultatenhet 3; förskolorna Baltazar, Snöripan och Muminstugan.
 - Resultatenhet 4; förskolorna, Skogsglantan, Trollsländan, Eken och Öppna förskolan.
 - Resultatenhet 5; förskolorna Citrusgården, Prästängen och Solängen.
 - Resultatenhet 6; förskolorna, Sjöstjärnan, Sylvester och Äppelängen.
 - Enheten för fritid.
 - Utförare inom LSS-området; Sjöholmens gruppbostad, Kvarnstugans gruppbostad, Folkparksvägens gruppbostad, Brännkyrka gruppbostad, Sulvägens gruppbostad,

Folkparksvägens serviceboende och Långsjöns dagliga verksamhet.

8. Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

Reservation från Johan Nilsson m.fl. (M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C) till förmån för egna förslag till beslut.

Ärendet

Älvsjö växer, staden planerar för fler bostäder, arbetsplatser, förskolor och gruppboendestäder. Detta innebär att antalet älvsjöbor kommer att öka under de närmaste åren. De snabbast växande åldersgrupperna är främst barn och ungdomar i åldern 6 - 24 år och äldre i åldern 65 - 79 år. Stadsdelsnämndens verksamheter måste därmed kontinuerligt utvecklas för att motsvara behovet av insatser i förhållande till befolkningen.

Stadsdelsnämnden ansvarar för äldreomsorg, kommunal förskola, fritidsverksamhet för barn och ungdomar, stöd och service till personer med funktionsnedsättning inklusive socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg samt ekonomiskt bistånd. Vidare ansvarar nämnden för lokala stadsmiljöfrågor liksom skötsel av parker och investeringar i parker, viss kulturverksamhet, konsumentvägledning, budgetrådgivning, skuldsanering och vissa arbetsmarknadsåtgärder.

Älvsjö stadsdelsnämnd har tilldelats sammanlagt 571,6 mnkr i nettobudget 2016 för verksamheterna, vilket är en nettoökning på 1,5 %. Nettoökningen är procentuellt låg i jämförelse med tidigare år. Det är främst de socioekonomiska faktorerna som ger mindre medel till Älvsjö stadsdelsnämnd. Insatserna inom verksamhetsområdena äldreomsorg, funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorg ökar i takt med den växande befolkningen. Det, tillsammans med förväntade pris- och löneökningar, innebär att nämnden måste göra kostnadseffektiviseringar. Under 2016 blir det nödvändigt att prioritera kärnverksamheterna och verksamhet som är lagstadgad för att uppnå en ekonomi i balans.

Nämndens verksamhetsplan tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget för 2016. I verksamhetsplanen beskrivs de resultat och aktiviteter som stadsdelsnämnden förväntar sig ska uppnås eller genomföras under 2016.

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande.

Förslag till beslut (M)

Johan Nilsson m.fl. (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut, i enlighet med Moderaternas budgetreservations i kommunfullmäktige samt i enlighet med särskilt uttalande från alliansen i Älvsjö Stadsdelsnämnd dagens datum.
3. Därutöver anförs följande.

Älvsjö kan mer. Stockholm ska vara en stad med livschanser för alla

Vår politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har prövats i flera val och har vunnit stockholmarnas förtroende. Det bekräftas av att Moderaterna fortsatt är kommunfullmäktiges största parti. Samtidigt har vi tagit vara på vårt första år i opposition genom att utveckla vår politik i de delar där den inte svarade upp mot stockholmarnas förväntningar.

En politik som utgår från stockholmarna och möjliggör livschanser

Moderaternas vision för Stockholm är en öppen, hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad där människor arbetar, där det finns en mångfald av människor, många företag och företagare och en stad dit tusentals studenter söker sig till regionens universitet och högskolor. Stockholm är en stad där människor vill bo och trivas, där människor vill skaffa barn och där människor vill bli gamla. Det ska finnas bra förskolor och skolor i hela staden med fokus på kunskap. Stockholm ska vara en stad för alla där tillgängligheten ständigt utvecklas. I Stockholm ska alla känna sig trygga. Moderaternas utgångspunkt är den enskilda stockholmaren.

En politik som ger svar på Stockholms framtidsutmaningar

Stockholm är en fantastisk stad som har haft en god utveckling de senaste åren. Maktskiftet 2014 innebär dock att Stockholm har slagit in på en felaktig kurs. Framförallt saknas trovärdiga och genomförbara svar på Stockholms framtidsutmaningar.

En växande storstad som Stockholm står inför utmaningar på åtskilliga områden, från infrastruktur till företagsklimat och välfärd. Tre områden har dock en särställning: bostadsbyggandet, skolan och integrationen. Om staden står utan verkliga svar på dessa områden är det ödesdigert för Stockholms utveckling. Men om vi förmår att

formulera hållbara svar för att möta dessa utmaningar finns en enorm potential i att Stockholm utvecklas till en ledande storstad i världen.

Efter ett år vid makten har den rödgrönrosa majoriteten höjt skatten två gånger, med sammanlagt över 1,3 miljarder kronor. Trots det förmår majoriteten inte leverera inom vare sig välfärden eller bostadsbyggandet. Problemet är inte brist på ekonomiska resurser, utan brist på politiskt ledarskap.

Överskott och skattehöjningar till trots, så väntas den rödgrönrosa majoriteten behöva låna en miljard kronor i månaden till investeringar. Skulden kommer trefaldigas till 70 miljarder kronor år 2018. Belåningen är ett ofrånkomligt resultat av en medveten politik att höja investeringstakten och samtidigt minska intäkterna. Att vältra över kostnaderna på framtida generationer är varken ansvarsfullt eller i längden hållbart. Det växande skuldberget riskerar bli en gökunge som tränger ut välfärdssatsningar, när alltmer av skattemedlen måste gå till att betala räntekostnader på en galopperande skuld.

En politik som säkrar att alla människor oavsett bakgrund blir delaktiga i samhällsgemenskapen

Världen, Sverige och Stockholm genomgår nu den största flyktingkrisen sedan andra världskriget. Stockholm ska ta ansvar för att hjälpa utsatta människor på flykt och bistå dem med ett värdigt och rättssäkert mottagande. Samtidigt som insatser i det akuta skedet är väsentligt så är det inte tillräckligt. Staden måste parallellt med insatser i det akuta mottagandet säkerställa effektiva insatser för svenskakunskaper, bostad, skolgång och introduktion på arbetsmarknaden. Dessa insatser behöver vidtas från dag ett. Endast med en framgångsrik integration som tillvaratar potentialen hos de människor som söker sig till Stockholm och ger dem förutsättningar att delta i den svenska samhällsgemenskapen är det möjligt att förena ett humant flyktingmottagande med en socialt hållbar stad.

Moderaternas budget tydliggör de politiska alternativen för Stockholms utveckling. Mot skattehöjningar ställer vi ekonomiskt ansvarstagande med befintliga resurser. Mot fallande bostadsbyggande ställer vi en offensiv politik för en växande stad. Mot fientlighet till fristående skolor ställer vi en politik med fokus på kunskap och tidigt stöd till alla elever. Mot höjda trösklar till arbetsmarknaden ställer vi en politik för fler vägar till jobb, särskilt för nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden.

Stockholm är en fantastisk stad med enastående möjligheter att skapa goda livschanser för alla stockholmare och att ta plats som

internationell och konkurrenskraftig storstad. Men det första året med den rödgrönrosa majoriteten är dessvärre ett förlorat år. Stockholm behöver en politik för jobben som gör att vi har resurser till vår gemensamma välfärd.

Förskoleverksamhet

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet ska vara att barn och elever inhämtar kunskaper och värden. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap och lärande står i fokus. Stockholm ska erbjuda en trygg och inspirerande miljö för barn och ungdomar att växa upp i.

Stockholms stads förskoleprogram ”Framtidens förskola” ska ange fokus för verksamheten i stadens förskolor. Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Verksamhetens utveckling kräver ett pedagogiskt ledarskap, som långsiktigt och uthålligt skapar förutsättningar för att arbeta mot uppställda mål och driva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsriktig mat i förskolan.

Det är viktigt att tillsynen av förskolan fungerar och att verksamheten i förskolan håller högsta kvalitet. Om brister upptäcks ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Bevarad och utökad valfrihet

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Moderaterna vill se en mångfald av utförare och olika pedagogiska verksamheter. Fristående förskolor fyller en mycket viktig roll för förskoleverksamheten i Stockholm. Fristående alternativ ökar den pedagogiska mångfalden och föräldrarnas valfrihet. De bidrar till att skapa fler arbetsgivare och karriärvägar för personal samt till utbyggnaden av platser i förskolan. Föräldrarnas rätt att fritt välja den förskola som bäst passar deras barns behov ska därför värnas och utvecklas. Lika villkor ska råda mellan kommunal och fristående förskola. Stockholms stads förskoleprogram – ”Framtidens förskola” – anger fokus för verksamheten i stadens förskolor. Förskoleprogrammet omfattar såväl kommunal som fristående förskoleverksamhet i Stockholms stad.

I syfte att underlätta för föräldrarna samt förbättra planeringsförutsättningarna för förskolorna och staden har en ny webbaserad gemensam ingång till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer införts. Den gemensamma ingången innebär också att lediga platser kan förmedlas snabbare. En särskild ersättning om 1 000 kronor per barn för att upprätthålla barnomsorgsgarantin ska fortsatt tilldelas de förskolor som är anslutna till stadens gemensamma förskolekö. Utbildningsnämnden ska utreda möjligheten till en gemensam förskolekö i vilken samtliga förskoleaktörer i Stockholms stad ska ingå. Den gemensamma förskolekön ska administreras externt. I dag arbetar många stockholmare utanför traditionell kontorstid. Staden ska säkerställa att de som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30) får möjlighet till detta i enlighet med stadens gällande regelverk och inom ramen för barnomsorgsgarantin.

Stadsdelsnämnden ska löpande kontrollera att ramöppettiderna följs. Förskolorna ska vara tydliga i sin information till föräldrar om ramöppettiderna samt rätten till annan barnomsorg om förskolan har stängt.

Förskolebarn vars vårdnadshavare är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om maximalt 30 timmar per vecka fördelade under fyra eller fem dagar. Dagen kan enligt regelverket starta mellan klockan 8–9 och sluta mellan klockan 14–16.

Tidiga insatser

Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder kan ge många barn stora möjligheter till individuell utveckling. Därför bör staden se över möjlighet att erbjuda barn till föräldrar som har regelbundet stöd från socialtjänsten mer tid i förskolan. Det ger också en möjlighet att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med behov av särskilt stöd. Barn med läs- och skrivsvårigheter får större möjligheter att lära sig läsa och skriva om deras svårigheter uppmärksammas tidigt i livet. Förskolechefen ska ansvara för att barn som behöver extra stöd får det och att det sker i samverkan med föräldrarna. Stödet ska utformas så att det stärker barnets egen lust att lära och utvecklas samt främja inkludering i gruppen. Alla barn ska ha samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola. Det är angeläget att fortsatt följa utvecklingen av behov och tillgång på platser i stadens specialförskolor och språkförskolor. Fler speciallärare och specialpedagoger är viktiga och ska finnas tillgängliga för att handleda resurspersoner i förskolan samt

pedagoger som har barn i behov av särskilt stöd. Ett försök med mobil enhet med specialpedagoger ska erbjudas förskolorna och inrättas under utbildningsnämnden för detta syfte.

Litteraturen ska ha en given plats i förskolan som källa till språkstimulans, samtal och reflektion där högläsning är ett viktigt inslag. För att stödja och stärka förskolans arbete med barns språkutveckling pågår en lässatsning i Stockholms förskolor. Utbildningsnämnden ska verka i nära samarbete med stadsdelsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser för att litteratur och läsning ska bli en än mer naturlig del i barnens utbildning och bildning och litteratur uppvärderas. Projektet ska bli en integrerad del i förskolans ordinarie verksamhet.

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och interkulturellt arbete. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska. Förskolan ska förstärka sitt arbete med språkutveckling för barn. Utbildningsnämnden ska uppmuntra och möjliggöra för fler internationella förskolor och inriktningar som vill etablera sig i Stockholms stad. Internationella förskolor är viktiga i syfte att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och därmed locka hit utländsk arbetskraft oavsett om det är tillfälligt eller permanent.

Kommunstyrelsen ska följa behovet av finskspråkig förskola och i samverkan med stadsdelsnämnderna säkerställa att utbudet av platser motsvarar behovet. Stadsdelsnämnderna ska, utifrån minoritetslagstiftningen, kunna erbjuda hela eller delar av förskoleverksamhet på finska. Varje stadsdelsnämnd ska vara tydlig i sin information om tillgången till förskoleverksamhet på finska.

En hög personaltäthet ska fortsatt prioriteras och stadsdelsnämnderna ska ges i uppdrag att prioritera målet om barngruppernas storlek. Uppföljningen av riktlinjerna för antal pedagoger per barn i förskolan ska skärpas för att säkerställa att riktlinjerna följs. Ett tak för barngruppernas storlek är viktigt att sätta eftersom barngruppernas storlek tenderar att öka.

Samverkan

En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Stadsdelsnämnderna har, i samverkan med utbildningsnämnden, ansvaret för att samordna arbetet med barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter. Stadens riktlinjer för övergång mellan förskola och skola omfattar även

fristående förskolor och skolor. För att underlätta övergången mellan förskolan och grundskolan ska utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa screening av elever i behov av särskilt stöd avseende såväl läs- och skrivsvårigheter som neuropsykiatriska diagnoser. Detta för att redan i tidig ålder upptäcka eventuella svårigheter och därmed kunna sätta in rätt insatser för att stötta de elever som har behov av detta. Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och vårdnadshavare. Föräldrars och vårdnadshavares kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka. Resultatet av förskoleundersökningen ska vara vägledande i förskolans arbete med dokumentation och dialog. Varje förskola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Det ska finnas ett rikt utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter som bidrar till att utveckla barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa och sociala förmåga. Staden ska ha många miljöer som är stimulerande för barn och där familjer kan umgås. I samverkan med föreningslivet ska det finnas gott om lokaler och platser utomhus där barn och unga kan få stimulerande aktiviteter och upplevelser på fritiden. Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter för barn och unga erbjudas. Det är angeläget att i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar ta särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Aktiviteter för barn och unga

Fritidsgårdar

För stadens alla barn och ungdomar finns ett stort utbud av fritidsgårdar med olika inriktningar. Grunden för verksamheten är en miljö utan krav på prestation där ungdomar själva har möjlighet att tillsammans med personalen planera och genomföra olika aktiviteter i en stimulerande och trygg miljö. Pojkar och flickor ges samma möjligheter till aktiviteter.

Föreningsstöd

Föreningslivet, som i det närmaste når 50 procent av stadens barn och ungdomar, är en viktig del i stadens folkhälsoarbete. För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadsdelens ungdomar finns föreningsstöd att söka. Riktlinjerna för ett sådant stöd bör efter vår mening omarbetas så att stöd till organisationer som arbetar med trygghetsfrågor samt aktiviteter för barn och unga prioriteras.

Feriejobb

Stadsdelsnämnden ska fortsatt planera för att erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterlov. Vår målsättning är att alla som ansöker om feriejobb, och som tillhör målgruppen för de kommunala feriejobben, ska erbjudas arbete.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. Det egna inflytandet över insatser och valmöjligheter ska stärkas samtidigt som stadens byråkrati och detaljstyrning ska minska.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge de känner sig trygga i hemmet. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar. Äldre har olika önskemål.

En parboendegaranti finns som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar. Likväl, vid make eller makas bortgång, kan en person som i vanliga fall klarar sig utmärkt på egen hand behöva särskild hjälp och stöd för att orka med vardagen. Stödet syftar till att hjälpa personen att återgå till ett liv och vardag liknande det som fanns innan bortgången.

Under de närmaste tio åren kommer antalet personer äldre än 80 år att minska i Stockholm för att sedan öka igen och därmed ökar också behovet av olika former av vård- och omsorgsboende. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns, samtidigt är det centralt att i den pågående boendeutredningen se över hur förstärkt vårdfokus i samtliga boendeformer bäst säkerställs. Stockholm ska uppmuntra lösningar som seniorboenden och kollektivboenden. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder kombinerat med ensamhet.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Stadens system stärker möjligheterna för stockholmarna och stadens medarbetare att söka fram en utförare utifrån olika preferenser. Detta blir också viktiga verktyg för stadens

äldrecoacher, som ska ge individuell hjälp om vilka valmöjligheter som finns.

Hemtjänsten har en viktig roll och den mångfald av utförare som stockholmarna kan välja mellan ska fortsatt bevaras. Samtidigt är det viktigt att fastställa en så hög kvalitet som möjligt. För en bättre kontinuitet inom hemtjänsten ska en utredning tillsättas om hur det kan införas en kontinuitetsbonus till avdelningar som levererar en hög kontinuitet. Det är också viktigt med enklare process för nyttoparkeringstillstånd för hemtjänstpersonal. Genom att minska administrativ och byråkratisk börda kan vi underlätta arbetet för hemtjänstpersonalen. Arbetet för en god arbetsmiljö där antalet sjukskrivningar minskar ska prioriteras.

Stadens uppföljning av verksamheter ska vara likvärdig oavsett driftform. Såväl kommunala som fristående verksamheter ska redovisa sina verksamheter ekonomiskt och kvalitetsmässigt likvärdigt samtidigt som äldreomsorgen bör följas upp genom att i större utsträckning mäta nöjdheten hos den enskilde. Staden ska verka för tydliga lämplighetskrav för ägare till fristående verksamheter.

Införandet av digitala trygghetslarm i eget boende ska fortlöpa. Teknikskiftet kommer att innebära att de enskilda personer som är beviljade trygghetslarm kommer att ha ett fungerande trygghetslarm i enlighet med modern informations- och kommunikationsteknik.

Äldreomsorgen ska präglas av personligt inflytande, trygghet och respekt. Genom att fånga upp enskilda människors verkliga behov ska vården och omsorgen hålla en god kvalitet.

Information om stadsdelsnämndens aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt, som åter ska hålla öppet på helger.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Stockholm ska vara världsledande i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Staden ska arbeta med vetenskapliga arbetssätt för att skapa trygghet såväl i utemiljön som i hemmen. Socialtjänst, sjukvård, polis, skola och det civila samhället ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att människor far illa och reagerar snabbt och effektivt om det ändå sker.

Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilda individens önskemål och val. Den enskilde ska också ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av sin insats. I detta arbete ska möjligheten att ta stöd av den enskildes sociala nätverk beaktas. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och

insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat. Nämnderna ska mäta och följa upp resultatet av beslutade och utförda insatser.

Förstärkt barnrättsperspektiv

Barnrättsperspektivet inom socialtjänsten har stärkts under de senaste åren. Kraven på barn och ungas delaktighet och rätt till relevant information är förankrade i socialtjänstlagen. Bland annat fastslår socialtjänstlagen att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadens socialtjänst behöver ha fokus på att öka brukarmedverkan, delaktighet och dialog med barn och unga. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden utreda hur barnens rätt till självbestämmande och integritet kan stärkas inom psykiatrin.

Barn och unga i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. I stadens riktlinjer för familjehemsvård har barnperspektivet förstärkts och vikten av att göra barn delaktiga har förtydligats i hela handlägningsprocessen. Stadsdelsnämnden och socialnämnden ska fortsatt utveckla rutiner för tillsyn, uppföljning och utredning av familjehem och följa upp att stadens riktlinjer för familjehemsvård efterlevs. Nämnden ska även verka för rekrytering av fler familjehem. Vi förstår de ansträngningar och det tryck som finns för att möta behoven av tillfälliga boendelösningar, bemanning, gode män och skolplaceringar.

Förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och unga

En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som riskerar att fara illa. Stadsdelsnämnden ska fortsatt prioritera förebyggande arbete och tidiga insatser till barn och ungdomar. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn kring de barn som far illa eller riskerar att fara illa. Föräldrastödsinsatser som ger goda effekter ska prioriteras. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte.

Stadsdelsnämnden ska fortsatt utveckla arbetet för att stärka stödet för barn och unga med psykisk ohälsa. Samverkan mellan socialtjänst, skola och hälso- och sjukvården är en viktig del i detta arbete.

För att möta barns och ungas behov behöver staden använda samma arenor som de unga. Alliansen införde socialrådgivning på nätet införts i Stockholms stad och ytterligare digitala tjänster ska utvecklas för att öka tillgängligheten och nå nya grupper. Stadsdelsnämnden ska arbeta förebyggande genom att skapa meningsfull sysselsättning för barn och ungdomar under sommarmånaderna, exempelvis genom feriearbeten, dagkollo och samarbete med idrottsföreningar och andra organisationer. Stadens uppsökande arbete med bland annat fältassistenter ska fortgå.

Drog- och brottsförebyggande arbete

Stadsdelsnämndens drogförebyggande arbete ska fortsatt prioriteras. Stockholmsenkäten är ett viktigt verktyg för stadens framtida planering inom preventionsområdet. Stadsdelen ska utifrån problembild och förutsättningar utforma metoder att använda i det brottsförebyggande arbetet i syfte att göra Stockholm till en trygg stad. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 24 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Ensamkommande barn

Stockholms stad möter ett allt större antal ensamkommande barn som söker sig till Sverige och Stockholm. Detta ställer stora krav på stadens insatser och möjlighet att tillgodose behoven för de som placeras i Stockholm för att säkra en snabb integrering. Stockholms arbete och mottagande för ensamkommande barn ska ses över och effektiviseras för att kunna möta dagens utmaningar på bästa möjliga sätt för både de unga och för stadens medarbetare i ett långsiktigt perspektiv.

Stadens medarbetare ska känna trygghet och ett stöd i det arbete som görs och de ensamkommande ska uppleva Stockholm som en stad där möjligheterna till en god framtid finns. Stadsdelsnämnden ska tillsammans med socialnämnden, utbildningsnämnden, överförmyndarnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadens bostadsbolag samt andra berörda instanser utveckla rutiner för att säkra mottagande, integration, skolgång och bostäder för ensamkommande barn. Som ett viktigt steg för en effektiv integration ska Stockholm från första dagen påbörja arbetet med att säkra ungdomarnas rätt till skola och en ordnad skolgång ska erbjudas inom två veckor. Arbetet leds av utbildningsnämnden.

Socialpsykiatri

Stadsdelsnämnden ska arbeta för att sysselsättningen bland personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning förbättras.

Alternativen behöver anpassas efter individen och därför upparbetas kontakter med företagare i närmiljön för att åstadkomma ett mer varierat utbud. Därmed sprids även kunskap till företagen om vad målgruppen kan bidra med.

Socialnämnden har i samverkan med stadsdelsnämnderna och intresse-/brukarorganisationer tagit fram en handlingsplan för utveckling av socialpsykiatri i staden. Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med socialnämnden planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning. Planering och genomförande ska utgå från handlingsplanen för utveckling av socialpsykiatri. Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda hur barnens rätt till självbestämmande och integritet kan stärkas inom psykiatri.

Våld i nära relationer

Arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras av samtliga nämnder. Stadsdelsnämnden ska utveckla rutiner och metoder för att inventera målgrupperna och för att upptäcka våldet och hitta våldsutsatta. Varje stadsdelsnämnd ska ha ett våld i nära relationsteam som även ska vända sig till män. Ett större fokus behöver läggas på att utveckla det preventiva arbetet för att angripa våldets ursprung. Arbetet med ökade insatser till våldsutövare behöver utvecklas. Det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Det ska alltid inledas en utredning när socialtjänsten får kännedom om att ett barn lever med våld i nära relation.

Barn som drabbats av våld i nära relationska få möjligt till Tryggare barn. Metoder som Signs of Safety och Caring Dads kan med fördel användas.

Även män drabbas av våld i nära relationer. Arbetet med våld i nära relationer ska inkludera olika målgrupper och kompetensen kring detta ska stärkas hos berörd personal. Staden ska erbjuda platser på skyddat boende för män. Socialnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten till flerårigt verksamhetsbidrag inom våld i nära relation samt se över stöd till verksamheter som arbetar för att motverka hedersproblematik. Flera par som är utsatta för hedersrelaterade hot bör ges plats på skyddade boenden. Stockholms stad ska som huvudstad också verka mot regeringen för tryggare och stabilare förutsättningar för kvinnojourer och skyddade boenden med nationellt intag.

Det är av stor vikt att stadsdelsnämnden, socialnämnden samt utbildningsnämnden utformar regelverk och ekonomiskt stöd på ett

sätt som garanterar skolgång eller pedagogisk verksamhet för de barn som tvingas leva under skydd, exempelvis på kvinnojourerna.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Arbetet mot våld och hedersrelaterat förtryck ska särskilt prioriteras inom socialtjänsten i stadsdelen. Origo, det länsgemensamma resurscentret för hedersrelaterat våld och förtryck, ska fortsätta vara ett samlat kunskapscenter för unga. Staden ska verka för att Origos uppdrag utökas till att även arbeta med förebyggande insatser riktade mot unga samt med information och ökad kunskap till relevanta verksamheter som möter unga i sitt dagliga arbete.

Stadsdelens arbete mot våldsbejakande extremism och radikalisering ska stärkas. Socialtjänstens kompetens ska öka och samarbetet mellan dessa och rättsvårdande myndigheter öka. Stadsdelsförvaltningen ska därför ta fram en lokal handlingsplan för arbetet ska bedrivas framöver.

Kompetensförsörjning

En relativt hög rörlighet bland socialsekreterare och biståndsbedömare har uppmärksamats inom stadens socialtjänst. Den höga rörligheten får effekter på kvalitet, kontinuitet och arbetsmiljö. För att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning och trygga en god kompetensförsörjning är det viktigt att såväl socialnämnden som stadsdelsnämnden erbjuder nya medarbetare en gedigen introduktion och stöd till medarbetare med kort erfarenhet i form av handledning och mentorskap.

En trygg stadsmiljö

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Nolltolerans mot klotter ska återinföras och efterlevnaden av klotterförbudet ska prioriteras, inte minst ur ett trygghetsperspektiv. Stadens städgarantier, som innebär att städning, tömning av papperskorgar och klottersanering ska ske inom 24 timmar efter anmälan, ska förbättras. Information om stadens städgaranti ska finnas tillgänglig i anslutning till publika platser som torg, parker och grönytor. Det är angeläget att involvera externa parter i arbetet för en ren och vacker stad. Satsningen med Stockholmsvärdar ska fortgå.

Staden ska inom ramen för den kommunala kompetensen kunna tillse att de lokala ordningsföreskrifterna följs. Staden ska hemställa till regeringen om möjligheten att kunna anställa ordningsvakter som kan verkställa avhysningar och arbeta förebyggande så att fler olovliga bosättningar inte växer fram. Staden ska också hemställa till

regeringen om att parkeringsvakter bör få befogenhet att bötfälla personer som skräpar ner.

Stadsdelen ska ha en trygg och attraktiv stadsmiljö. Mycket av otrygghet och riskerna för kriminalitet motverkas om man bygger in trygghet i stadsmiljön. Det gäller exempelvis promenadvägar, belysning, växtlighet, placering av konstruktioner eller gångstråk. Är stadsmiljön nedsliten och ger en allmänt otrivsamt känsla ökar känslan av upplevd otrygghet. Stadsdelsnämnden ska därför beakta trygghetsaspekten vid upprustning av stadsmiljöer.

Ekonomiskt bistånd

Stadens arbete med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv.

Ett viktigt syfte med det utvecklingsarbete som bedrivits inom det ekonomiska biståndet är att samtliga stadsdelsnämnder ska använda evidensbaserade instrument för bedömning både vid nybesök samt vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Socialnämnden ska främja en fortsatt utveckling av detta arbete. Stadens aktiva arbete med att motverka, identifiera och utreda felaktiga utbetalningar fortsätter.

Det finns skäl att utveckla arbetet med att främja rehabiliterande insatser för mottagare av ekonomiskt bistånd, för att få tillbaka människor i arbete och minska biståndsbehovet. Socialnämnden ska, tillsammans med representanter från stadsdelsnämnden och arbetsmarknadsnämnden, etablera samverkan med Försäkringskassan med syfte att utforma rutiner för samarbete när personer med ekonomiskt bistånd är i behov av stöd för samordning av rehabilitering.

Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan.

Förslag till beslut (L)

Jan Bressler (L) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt stadsdelsförvaltningen att återkomma med förslag till verksamhetsplan i enlighet med vad som nedan sägs.
3. Att anföra följande.

Ansvar i en tid med utmaningar

Liberalerna föreslår satsningar på välfärdens kärnverksamheter med bibehållen skattenivå. På så sätt kombinerar vi ansvarstagande för välfärden med en politik för fortsatt tillväxt och konkurrenskraft. Vi lyckas göra detta genom att prioritera satsningar som gör konkret skillnad för stadsdelens invånare, inte minst de som allra mest behöver samhällets hjälp och stöd, framför majoritetens symbolpolitik.

Från länder som härjas av krig, fattigdom och förtryck kommer många människor till Europa i sökandet efter ett drägligt liv. Stockholm ska vara en stad där dessa människor kan bygga sig en framtid. Den solidaritet som stockholmarna har visat med medmänniskor på flykt ger hopp om att detta är en situation som vi kan lösa tillsammans.

Att hitta boenden för nyanlända flyktingar är en angelägen utmaning. Alla stadens nämnder måste hjälpas åt att lokalisera lokaler som på kort sikt kan användas för detta ändamål.

För oss liberaler kommer kvalitet och valfrihet alltid före driftsform. Den rödgrönrosa majoriteten i stadsdelarna driver en politik där många välfungerande och populära verksamheter som drivs av fristående anordnare nu återkommunaliseras inom snart sagt samtliga verksamhetsområden. Det är inte att sätta brukarnas och skattebetalarnas behov främst.

Förskola

Vårt Stockholm ska vara den öppna världsstad där varje ung människa får chansen att utvecklas och välja hur livet ska se ut. Förskolan har en stor potential för att låta varje barn utvecklas till den som den ska bli, oberoende av kön.

I Liberalernas Stockholm har förskolan, kommunal såväl som fristående, goda förutsättningar och präglas av trygghet, ett väl genomarbetat pedagogiskt fokus och av en hög kvalitet.

En nyckel till att fortsätta utveckla förskolans kvalitet är att satsa på förskollärarna. Därför satsar vi på att höja förskollärarnas löner.

Genom stora ansträngningar har antalet barn per grupp i förskolan minskat under Alliansmajoriteten, samtidigt som barngrupperna ökat i Sveriges övriga storstäder. Finansborgarrådet aviserar nu att storleken på barngrupperna ökar. För Liberalerna är det en självklarhet att taken på 14 respektive 18 barn per grupp ska hållas. Föräldrarna har rätt att förvänta sig en förskola där personalen har tid för barnen.

För att säkerställa att resurserna kommer förskolan till del vill vi höja vi förskolepengens andel av grundschablonen med en procentenhet. Förskolepengens andel av grundschablonen ska vara 81 procent av grundschablonen. Pengens andel av grundschablonen för barn i pedagogisk omsorg höjs med 0,5 procentenheter och uppgår till 94,5 procent av grundschablonen.

Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret på en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. Med anledning av den tilltagande bristen på förskollärare måste staden stärka arbetet med rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. En viktig del i detta är att verka för fler manliga förskollärare, liksom för mångfald i personalsammansättningen i övrigt.

För att trygga en fortsatt personalförsörjning är det viktigt att nämnden erbjuder medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.

När staden fortsätter att växa måste förskoleutbyggnaden följa med. Staden ska hålla fast vid det så kallade "förskoletalet" vid planering av nya stadsdelar. Alla familjer ska kunna få en förskoleplats i sitt närområde och barnomsorgsgarantin ska hållas.

Förskolorna ska arbeta aktivt med jämställdhet inom alla delar av verksamheten, så att alla barn får tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder. Alla barn ska ha lika möjligheter att bredda sina lekmönster, och utvidga sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön.

Litteraturen ska ha en given plats i förskolan. Förskolebarnens språkutveckling bör stimuleras genom ett aktivt samarbete mellan förskolorna och biblioteken i närområdet. Projektet Stockholm Högläser, där varje förskola utser ett läsombud som driver det läsfrämjande arbetet, är en mycket viktig del i detta arbete.

Kultur i förskolan omfattar kultur för, med och av barn. Personalen ska ha möjlighet till kompetensutveckling inom detta område. Barnkulturplanen Kultur i ögonhöjd utgör en viktig del i detta arbete. Staden ska utveckla lösningar som låter förskolepersonal själva finna spännande kulturaktiviteter genom till exempel Kulans webbplats.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, och inspirera barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess

närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsriktig mat i förskolan.

Förskolechefen ansvarar för att barn som behöver extra stöd får det och att det sker i samverkan med föräldrarna. Stödet ska utformas så att det stärker barnets egen lust att lära och utvecklas. Alla barn har samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola.

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och mångkulturellt arbete. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Nämnden ska arbeta för att tillsammans med övriga berörda nämnder och frivilligorganisationer erbjuda meningsfull verksamhet för barn på flykt.

Barn, kultur och fritid

I det liberala Stockholm har alla barn rätt till en trygg uppväxt under goda levnadsvillkor. I stadsdelarna bedrivs en angelägen och viktig verksamhet i både kommunala verksamheter och i fristående verksamheter för att ge alla unga i Stockholm tillgång till ett stimulerande utbud av fritidsaktiviteter. Detta ska värnas och utvecklas.

En aktiv och drogfri fritid minskar risken att ungdomar hamnar snett. Genom ett levande förenings- och idrottsliv över hela staden, liksom god tillgång till öppna verksamheter för ungdomar genom fritidsklubbar, fritidsgårdar, ungdomsmottagningar och andra stödjande insatser från staden ska alla ungdomar ges förutsättningar till en trygg uppväxt.

Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Det är angeläget att man i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar tar särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Fritidsgårdar erbjuder många ungdomar en mötesplats på lov, kvällar och helger. Det är viktigt att fritidsgårdarna arbetar förebyggande mot droger och kriminalitet. Både pojkar och flickor ska kunna känna sig trygga och välkomna. Lärhjälper ska erbjudas alla barn.

Behovet av fritidsverksamhet för barn i åldern 10-12 år ska särskilt uppmärksammas. Barn i denna ålder som lever i otrygghet löper extra stor risk att rekryteras till kriminella miljöer.

Ungdomar med funktionsnedsättning ska erbjudas att delta på samma villkor som alla andra. Utöver detta ska det ordnas lovaktiviteter speciellt riktade för ungdomar med funktionsnedsättning, såsom festkvällar med disco.

Sommarkoloniverksamhet i olika former ska finnas tillgänglig under sommarmånaderna. Barn som av olika skäl har större behov än andra av att åka på sommarkoloni bör prioriteras. Det är viktigt att kolloverksamheten förblir en mötesplats för barn och unga med olika etnisk och social bakgrund.

Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet. Inom verksamhet för LSS-kollo finns kollogårdar med olika inriktningar och anpassningar beroende på deltagarnas ålder och typ av funktionsnedsättning.

Stockholms parklekar är en verksamhet som har betydelse för många barn. Lokalerna bör användas längre tid på dagarna för att bidra till parklekarnas fortlevnad. Vi vänder oss emot de omotiverade återkommunaliseringar av parklekar som har förekommit i olika delar av staden.

Föreningslivet är en viktig del i arbetet för trygghet, integration och folkhälsa. För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadens ungdomar finns föreningsstöd att söka.

Föreningsdriven ungdomsverksamhet av hög kvalitet är en viktig del av fritidsutbudet för barn och unga och ska stödjas.

Stadens föreningsstöd ska inte ges till föreningar som inte ställer upp på de demokratiska värderingarna eller på allas lika värde.

Äldreomsorg

I Liberalernas Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Äldre ska ha samma rätt till självbestämmande och egenmakt som yngre. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt för sin värdighet och sina livsval och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. I vår budget föreslår vi att ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende, avlösning, ledsagning höjs med 3 procent, en procentenhet mer än majoriteten.

Alla äldre ska kunna komma till ett tryggt och anpassat boende. Personer över 85 år som så önskar ska ges plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, med början 1 juli 2016.

För att ge äldre i Stockholm en god vård och omsorg krävs ett gott ledarskap samt engagerad och utbildad personal. Inom äldreomsorgen finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning.

Som anställd inom äldreomsorgen i Stockholm ska man kunna göra karriär och utvecklas i sin yrkesroll. Detta är inte minst en viktig jämställdhetsfråga, mot bakgrund av den höga andelen kvinnliga anställda. Kompetens och vidareutbildning ska premieras i form av högre lön.

Det är viktigt att ta tillvara kunskaperna hos personer som talar andra språk, eller har kulturell eller annan kompetens som kan höja kvaliteten i omsorgen som ges till Stockholms åldrande befolkning med bakgrund i andra länder.

Intentionen bakom det nya tidsregistreringssystemet i hemtjänsten är bra, men genomförandet har lett till höjda kostnader. Stadsdelarna ska noga följa andelen beslutade timmar som utförs och att kostnadsutvecklingen följer budgetens prognoser.

Ett bra bemötande är avgörande för god kvalitet inom äldreomsorgen. Det är viktigt att såväl chefer som personal ständigt utbildas i stadens värdegrund. Det gäller anställda inom såväl kommunal som privat regi.

Stadsdelsnämnden ska tillhandahålla öppna verksamheter för äldre även under sommaren och storhelgerna. Det är just i semestertider, när släkt och vänner är bortresta, som man har störst behov av att kunna träffa andra. Möjligheten till samarbete med frivilligorganisationer ska därvid uppmärksammas. Nämnden bör ta till vara den resurs som feriearbetande ungdomar utgör.

Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Staden ska respektera de äldres intressen och livsval vid planering av aktiviteter, kulturutbud och liknande verksamhet.

Måltiden är en viktig stund på dagen. Äldre ska alltid kunna välja på flera olika måltider. Äldre som har hemtjänst ska alltid kunna välja om man vill ha matlåda eller få hjälp med att laga mat i det egna köket.

Äldres tillgång till kultur ska särskilt uppmärksammas. Tillgänglighet till bibliotek eller biblioteksservice ska öka för äldre som bor på stadens boenden.

Modern teknik är en viktig del av vardagen för allt fler äldre. Nämnden bör samverka med frivilligorganisationer för att göra det möjligt för äldre att få hjälp med att hantera ny teknik.

Möjligheter till utevistelse ska vara en naturlig del i omvårdnaden av de äldre och kunna ske året runt för den som så önskar. Promenader är en viktig förebyggande insats som på sikt kan motverka ökat vårdbehov.

När nya stadsdelar byggs ska staden planera för fler bostäder till äldre. Målsättningen ska vara att minst fem procent av bostäderna i större bostadsprojekt ska utgöras av vård- och omsorgsboende, serviceboende, trygghetsboende eller seniorboende.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelarna ska anordna regelbundna trygghetsvandringar med särskilt fokus på äldres otrygghet och tillgänglighet. All personal i hemtjänsten ska få utbildning i att uppmärksamma och anmäla våld i nära relationer.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I Liberalernas Stockholm ska alla människor tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Personer med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till.

Rätten att välja boende, daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning, korttidstillsyn och personlig assistans värnas.

En rättssäker bedömning kräver att brukaren får träffa en handläggare som har goda kunskaper om brukarens funktionsnedsättning och behov. Biståndsbedömare ska ha större möjlighet till specialisering inom ett visst funktionshinder.

Ohälsa är ett större problem bland funktionshindrade än i befolkningen som helhet. Deltagare i daglig verksamhet bör ges friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Vi föreslår att habiliteringsersättningen i daglig verksamhet höjs med 15 procent.

Riktlinjerna för ledsagning förtydligas så att det framgår att ledsagning ska beviljas för inköp av dagligvaror, liksom för att synskadade föräldrar ska kunna följa med sina barn på aktiviteter som tillhör ett normalt föräldraskap.

Den övre beloppsgränsen för ledsagares omkostnader vid aktiviteter bör höjas från 300 till 400 kr/mån. Riktlinjerna bör ändras för att göra det lättare att spara belopp till enstaka särskilda evenemang.

Fler bostäder måste byggas för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Bostäder för personer med funktionsnedsättning måste planeras in i nya stadsdelar i ett tidigt skede.

Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Staden ska fortsätta sitt arbete med att avskaffa kvarstående enkelt avhjälpna hinder och för att öka tillgängligheten i samhället.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med nämndens personal.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Tidiga insatser för utsatta barn är av central betydelse. Alla inblandade aktörer ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att barn och vuxna far illa och reagera snabbt och effektivt om det ändå sker. Nämnden ska fortsatt beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention.

Personalomsättningen bland socialsekreterare är hög i många stadsdelar. Nyanställda socialsekreterare får ta ansvar för ett stort antal krävande ärenden utan tillräcklig handledning eller möjlighet till kollegialt lärande. Det krävs ett genomgripande lyft av socialsekreterarnas situation, där hela arbetssituationen och arbetsmiljön måste förbättras.

Socialsekreterarna måste få större möjlighet att göra karriär inom sitt yrke. I ett första steg bör lönen för de socialsekreterare som arbetar med barn- och ungdomsärenden höjas. Höjningen motsvarar 1500 kr per anställd och månad i genomsnitt. Socialsekreterarnas möjlighet till karriärutveckling ska därvid prioriteras.

Insatser för kvinnofrid, arbetet mot våld i nära relationer och arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska fortsatt prioriteras.

Föräldrastödsinsatser ger goda effekter. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte för att minska våld inom familjer.

Barn och ungdomar i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. Rekrytering och kvalitetssäkring av familjehem för ensamkommande flyktingbarn och flyktingungdomar är prioriterad och ska fortsätta. När barn omhändertas enligt LVU ska placering i det egna hemmet användas i ytterst begränsad omfattning.

De elever som har de sämsta förutsättningarna hemma ska ha bäst förutsättningar i skolan. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn för barn som far illa. Det stödmaterial som finns för samverkan mellan skolan och socialtjänsten måste hållas aktuellt och spridas till skolorna. Socialtjänsten ska ha en namngiven kontaktperson som skolorna kan vända sig till.

Elever har alltid rätt att få ta del av undervisningen i skolan. Skolan och socialtjänsten ska arbeta aktivt för att få tillbaka så kallade ”hemmasittare” till skolan och ska bevaka att skolplikten uppfylls.

Barn som omhändertagits av socialtjänsten har samma rätt till en bra utbildning som alla andra. Stockholms stad ska ställa höga krav på placerade barns skolgång och kräva att läxhjälp finns för placerade barn. Inget barn ska placeras utan att det finns en skolplanering.

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Det är viktigt att nämnden samarbetar med bostadsbolagen för att förebygga vräkningar. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal.

Nämnden ska arbeta för att sysselsättningen till personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och lindrig utvecklingsstörning förbättras.

Alla stadsdelar har ett ansvar att bekämpa våldsbejakande extremism och tidigt ingripa när invånare befinner sig i riskzonen för radikaliserings. Detta arbete måste bedrivas i nära samverkan med andra nämnder och utomstående aktörer. Varje stadsdelsnämnd bör ha en konkret handlingsplan som specificerar hur detta arbete ska gå till.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholmarna ska ha en levande, trygg och välskött stadsmiljö. Stadsdelarna ska ha möjlighet att göra sina egna prioriteringar inom stadsmiljöområdet, det är de som bor i stadsdelen vet bäst vad de vill ha och behöver.

Upplevelsen av Stockholm som attraktiv, grön och trygg stad ska öka. I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket också ställer högre krav på nämndens skötsel och underhåll.

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Stadens städ- och klottergaranti gäller, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar, liksom klottersanering, ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Nämnden ska samverka med andra stadsdelsnämnder och med trafik- och renhållningsnämnden för ett snyggt och välskött Stockholm. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser.

All planering av den yttre miljön ska ske med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Medborgardialogen ska utvecklas med utgångspunkt från lokala parkplaner.

Stockholmarna bör ges möjlighet att få brukaravtal eller arrendera odlingsområden på kommunal mark. Många av stadens outnyttjade grönytor skulle kunna användas för urban odling.

Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och vid renovering ska hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder. Parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas. Trappor ska vid upprustning kompletteras med ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkering.

Ekonomiskt bistånd

Det ekonomiska biståndet ska vara en utväg för att hjälpa den som under en viss tid i livet inte har några andra medel till sin försörjning. Inriktningen för politiken är att människor ska gå från bidrag till självförsörjning. En grundläggande prioritering för politiken måste vara barns lika rätt till en god uppväxt oavsett familjens omständigheter.

Möjligheten att utöva idrott och delta i kultur är en skyddsfaktor för barn som växer upp i utsatta familjer. Vi föreslår att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

För att stärka incitamenten att gå från bidrag till arbete vill Liberalerna att mottagare av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad ska få undanta 35 procent av arbetsinkomster utan att det påverkar rätten till försörjningsstöd, så kallad jobbstimulans.

Arbetsmarknadsåtgärder

I Liberalernas Stockholm har alla som kan ett jobb att gå till. Jobbtorg Stockholm fortsätter att vara huvudarenan för stadens arbetsmarknadsåtgärder. Nämndens huvuduppgift är att se till att fler mottagare av ekonomiskt bistånd kan gå vidare till insats på jobbtorgen.

Att få in en första fot på arbetsmarknaden, och få erfarenhet och referenser, är ett viktigt steg i arbetslivet. Staden ska fortsätta erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier samt på helgerna. Feriearbetande ungdomar ska kunna erbjudas arbete utanför den egna stadsdelen.

Majoriteten har ökat antalet sommarjobb, men samtidigt utökat målgruppen till att även omfatta 18-åringar. Resultatet har blivit att en lägre andel av de sökande har beviljats ett sommarjobb. Det är inte rimligt att unga vuxna, som själva bär ansvaret för sin försörjning, ska konkurrera med ungdomar om de sommarjobb som staden anordnar.

Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar. Staden ska utreda behovet av och möjligheten att kompensera företag som tar sig an feriearbetande ungdomar som annars skulle varit hänvisade till ett kommunalt feriearbete.

I övrigt hänvisar vi till Folkpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.

Förslag till beslut (C)

Evy Kjellberg (C) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Trots att den röd-grön-rosa majoriteten genomfört skattehöjningar på 35 öre/skattekrona 2015 samt 22 öre 2016 har Älvsjö SDN tilldelats sammanlagt 571,6 mnkr i nettobudget 2016 för verksamheterna, vilket är en nettoökning på 1.5 %. Nettoökningen är procentuellt låg i jämförelse med tidigare år. *Enligt förvaltningen är det nödvändigt att göra kostnadseffektiviseringar och prioritera kärnverksamheterna och verksamhet som är lagstadgad för att uppnå en budget i balans 2016.* Jag delar den uppfattningen. Det är därför tråkigt att majoriteten valt att prioritera annan verksamhet.

Centerpartiet har en djup respekt för att trygghet innebär olika saker för olika människor och det är därför viktigt att det finns så stor frihet som möjligt att skapa sig sin egen trygghet, vad den än må vara. Men det finns vissa grundläggande behov som vi alla delar och därför behövs ett skyddsnet för grundtrygghet.

Centerpartiet ser med ökad oro på att majoriteten väljer att återkommunalisera verksamheter, i synnerhet som vi vet att flera av dessa verksamheter har visat goda resultat. För Centerpartiet är resultat och kvalitet viktigare än ägarformen. Centerpartiet förordar en fortsatt möjlighet för den enskilde att välja och bestämma själv.

Därför ska valfrihet vara det primära.

Förvaltningen föreslår att Intraprenaden, som omfattar fem gruppboheter, en servicebostad samt en daglig verksamhet, övergår till en resultatenhet från årsskiftet. Någon motivering ges inte, mer än att avtalet löper ut december 2015. Vad Centerpartiet känner till har denna verksamhet fungerat mycket bra och avtalet borde förlängas/upphandlats på nytt.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras

önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

Det är bra att förvaltningen under 2016 lägger fokus på den äldres möjlighet till delaktivitet, kontinuitet, trygget, utevistelser, vällagad mat och social gemenskap.

För att öka matglädjen för de äldre bör man självklart se till att måltidsmiljön är trevlig, maten ser god ut, smakar bra och är näringsrik. De äldre måste ha möjlighet att välja/påverka menyn.

Många av våra äldre lider av svår undernäring, ett problem som inte alltid uppmärksammas i tid. Enligt socialstyrelsen uppskattar man att ca 30 % av alla svenskar över 70 år ligger i risksonen för undernäring. Det kan vara både psykiska och fysiska orsaker till detta. Man måste ta dessa problem på största allvar, för att en bra grund för matglädje ska kunna uppnås. Centerpartiet anser att förutom att maten ska vara god och näringsriktig bör Stockholm ta sitt ansvar när det gäller upphandlingen av mat och ställa höga miljökrav samt att svenska djurskyddskrav ska gälla.

Utbildningsnämnden bör uppmuntra skolorna att i den mån det är möjligt, erbjuda äldre att, till låg kostnad, äta en näringsriktig lunch med eleverna i grundskolan. Förutom bra mat främjas kontakter mellan generationer och ensamheten, som är stor för en del äldre, kan minskas. Stadsdelsnämnden kan vara behjälplig i detta genom information och generös bedömning av ledsagningsstöd. Beroende på den äldres hälsa och intresse bör de erbjudas och uppmuntras att delta i enkla uppgifter i samband med måltiderna och andra aktiviteter som ordnas av förvaltningen och andra. Att känna sig behövd - delaktig bidrar till självkänslan och matglädjen.

Utevistelsegaranti: att den äldre i vård- och omsorgsboenden ska ha rätt att vistas ute samt delta i aktiviteter även utanför boendet är för Centerpartiet en självklarhet.

Besök av volontärer och ungdomar på våra boenden bör uppmuntras.

En pallkrage på balkongen eller terrassen kan bidra till trygghet, samhörighet och aktivitet bland de boende. De äldre kan uppleva gamla minnen, dofter och vissa kanske även tycker det är roligt att "påta" i jorden och se hur det växer. Pallkragar kan även bidra till gröna oaser och har den fördelen att man kan komma åt även om man sitter i rullstol.

Hemtjänst

I budget 2015 drev vänstermajoriteten igenom att en kommunal hemtjänst skulle anordnas i Älvsjö och i september i år startade denna verksamhet. Centerpartiet anser att det var onödigt och skulle kosta en massa pengar som skulle kunna användas och komma de äldre till del på ett bättre sätt.

Centerpartiet anser att kvalitet är viktigare än driftsform. Nu finns Älvsjö hemtjänst på plats och då måste man göra det bästa möjliga av situationen för de hemtjänstbrukare/kunder som väljer eller tilldelas detta alternativ. Det kräver hårt arbete och innovationsförmåga av alla. Eftersom detta är en verksamhet under uppbyggnad bör man kunna ta tillvara idéer och forskning på området och inte ”köra på i gamla fotspår”. Centerpartiet skulle önska att vår hemtjänst skulle kunna bli en pilotverksamhet och utveckla hemtjänsten till gagn för våra brukare. En grupp borde bildas för att gå igenom forskningsresultat och ta del av andra kommuners/stadsdelars erfarenheter för att se om dessa kan ge inspiration till en bra hemtjänst i Älvsjö. Här skulle t.ex. stadsdelen på ett aktivt sätt medverka i de forsknings- och utvecklingsprojekt som bedrivs på Äldreförvaltningen.

Här vill jag även lyfta fram Skönsmoprojektet i Sundsvall, där man kommit långt genom att förändra sitt arbetssätt/struktur/organisation och större flexibilitet uppnått stora resultat.

- * Mycket nöjdare brukare - kunder
- * Ökad kontinuitet med en halvering av antalet hemtjänstpersonal per brukare
- * En bättre personalsituation med mycket nöjdare personal
- * En ekonomi som höll sig inom ram och inte blev dyrare än tidigare

Fler erfarenheter presenteras i rapporten ”Tillit och reformer. Om kvalitet i hemtjänsten – en kunskapsöversikt”.

Stadens mossa för goda exempel är en annan möjlighet att ta del av andras erfarenheter på olika områden. Bra att förvaltningen uppmuntrar till besök där.

Barnomsorg

Stadsdelsnämnden har ansvaret för att barnomsorgsgarantin uppfylls och därmed en central roll för att säkra behovet av nya förskolelokaler i planeringen av nya stadsdelar, en stor uppgift inte minst i Älvsjö med det höga bostadsbyggandet som pågår och planeras i området. Det är viktigt att man kontinuerligt följer utvecklingen så stadsdelen inte står med stor brist på platser när de nya Älvsjöborna flyttar in.

Stadsdelsnämnden kan däremot med fördel överlåta åt andra aktörer att driva verksamheten.

Föräldrarnas val och önskemål ska och måste få påverka inriktning och utbud. Stadsdelsnämnden måste verka för en mångfald av utövare och alternativ. Vänstermajoritetens begränsningar av etableringsrätten sker på bekostnad av föräldrarnas rätt att välja förskola åt sina barn. Denna nya inriktning innebär en tillbakagång till en tid då politiker och byråkrater hade en närmast oinskränkt makt över människors liv och det är en inriktning som snarast måste avbrytas och hindras. Därför föreslår Centerpartiet att det kommer att finnas olika förskolealternativ avseende drift och innehåll i Älvsjös nya bostadsområden så valfriheten inte sätts ur spel.

För alla med barn på förskolan vet att smittorisken är stor och VAB:ande är vardag. Fler förskolor har arbetat framgångsrikt med att minska smittorisker. Goda erfarenheter bör tillvaratas. En ”best practice” bör utarbetas av staden/stadsdelsnämnden för en minskad sjukdomsspridning.

Vi vill att all mat som serveras i Stockholms förskolor och äldreboenden ska vara aptitretande, god, nyttig och antibiotikafri samt tillagad av klimatsmarta råvaror. Bra att man arbetar för att de få förskolor som inte har egna tillagningskök får det. Centerpartiet vill dessutom stärka kopplingen mellan den pedagogiska verksamheten och matupplevelsen i förskolan. Därför vill vi att alla förskolor ska ha tillgång till odlingslotter/pallkragar.

Älvsjöskogens naturreservat

Den 14 december i år beslöt Stockholms kommunfullmäktige att Älvsjöskogen (Västra) blir naturreservat.

Jag är mycket glad och tacksam att Älvsjöskogen är i hamn och skogen skyddad efter över 40 års arbete av Centerpartiet i Brännkyrka och många, många andra. En hel del av de förslag som Centerpartiet fört fram såväl i samråd och Älvsjö SDN har fått gehör bl.a. namn på naturreservatet, tillgänglighet, parkering, hundrastgård, och inte minst att området Vårgårda-dammen nu ingår i reservatet. Förhoppningsvis kan vi i stadsdelsnämnden fortsätta arbetet med flera av de andra förslagen, därför finns förslagen med även i budget för 2016. Bilaga 1

Nu gläds vi åt vår skog och jobbar vidare med mitt gamla förslag, som jag lade i kommunfullmäktige 1973. Förslaget om att en bro eller tunnel över/under järnvägen realiserar, en s.k. ekodukt. En ekodukt kommer att underlätta för dagens – och morgondagens människor som kommer att bo bl.a. i ”Älvsjö södra” - Hagsätraområdet. En ekodukt underlättar även för djur att ta sig mellan östra - och västra Älvsjöskogen samtidigt som spridningsvägarna för växter ökar.

Min förhoppning är att vi, alla partier, gemensamt kan enas i stadsdelsnämnden och trycka på för en ekodukt över/under järnvägen. Centerpartiet kommer i alla fall att fortsätta arbetet. För att fira att Älvsjöskogen nu är naturreservat bör förvaltning och nämnd ordna en fest i Älvsjöskogen t.ex. maj/juni eller augusti/september 2016.

Stadsmiljöverksamhet

Många av Älvsjös parker behöver rustas upp men det får inte ske på bekostnad av det löpande underhållet. Det är parkskötseln och underhållet av stadsmiljön som offras vid problem med budgeten. Centerpartiet har under de senare åren prioriterat att höja anslagen till stadsmiljöverksamhet. Det är därför olyckligt att vänstermajoriteten fortsätter att ha låga ambitioner för stadsmiljön. En början till en fullskalig nedmontering av stadsmiljön vi såg tecken på 2015 fortsätter 2016. Centerpartiet har högre ambitioner än så för vår gemensamma stadsmiljö och säger därför nej till dessa djupt skadliga nedskärningar.

Centerpartiet har under många år drivit frågan om stadsodling. ”Riktlinjer för stadsodling” har arbetats fram under ledning av dåvarande miljöborgarrådet Per Ankersjö (C).

Vid flera tillfällen har Centerpartiet tagit upp frågan om stadsodling i Älvsjö SDN, bl.a. på Sjöängen i avvaktan på beslut om ängens framtida användning. I praktisk handling har Centerpartiet i Brännkyrka även visat vad vi tycker genom att ha en liten odling vid gång-/cykelvägen som går över fältet. Initiativet har varit mycket uppskattat av de som tagit vägen förbi under de tre säsonger som vi hållit på. Det är därför roligt och bra att fler partier och Älvsjöbor nu börjar intressera sig för stadsodling.

Centerpartiet vill gärna se fler stadsodlingar i Älvsjö. En inventering av möjliga områden för stadsodling bör göras och Älvsjöborna informeras om vilka platser det går bra att odla på.

För en bättre miljö och ökad trivsel bör fler parkbänkar och behållare för sopor och hundbajspåsar placeras ut. Gärna sponsrade av företag, föreningar och enskilda som i gengäld får en skylt på ex. parkbänken.

Under 2016 får vi en ny parkplan

Centerpartiet vill höja statusen på Stockholms/Älvsjös parker. Vi menar att vi ska värna Stockholms parker och låta parkerna vara just parker. Vi motsätter oss att parkmark systematiskt får ge vika, när intressekonflikter uppstår – det handlar om allt från förskolepaviljonger till fotbollsplaner. Ett ex. i Älvsjö är uppställning av byggbodas efter Älvsjövägen mellan rondellen och korsningen

Johan Skyttes väg. Detta gröna stråk bör upprustas och ge en välkomnande inramning till Älvsjö centrum. För att kunna behålla befintliga - och anlägga nya parker måste en bättre samhällsplanering komma till stånd. Att bygga högt och tätt där det är lämpligt kan bidra till att parker kan behållas och nya anläggas.

Centerpartiet i Brännkyrka anser att bl.a. Sjöängen, delen närmast Brännkyrka kyrka, inrättas som park med vattenspegel/fontän, boulebana, rekreationsyta samt odlingslotter.

Tak och väggar kan även användas som gröna oaser med biodling, som även kan ge ett tillskott till hushållet, samt för solceller/solpaneler. Vid nyproduktion bör alltid dessa aspekter beaktas men även befintliga tak bör kartläggas för möjligheten till gröna tak/väggar, biodling samt solceller/solpaneler.

Vi gläds åt att Älvsjöskogen äntligen är ”i hamn” och blivit naturreservat samt att centerförslaget om ett lekvänligt konstverk vid Långsjöbadet realiserats.

Lerkrogsparken ska upprustas och allmänheten har getts möjlighet att tycka till om parken. Centerpartiet i Brännkyrka har ”Tyckt till om Lerkrogsparken”. Förslagen redovisas i bil 2.

Stockholm den öppna jobbskaparstaden

Sedan 2006 har 100 000 stockholmare fått ett jobb. Tack vare att fler jobbar, ökar skatteintäkterna, som i sin tur kan bidra till den gemensamma välfärden. När Älvsjö, staden och regionen växer, måste det också finnas möjligheter för företag att nyetablera, växa och nyanställa. Älvsjö är en stadsdel som bör ha goda utsikter att kunna bli en bra plats för nyetablering av företag, men det är ingen självklarhet. Den otydlighet som finns och funnits kring Förbifart Stockholm, Bromma flygplats och Slussen har bidragit till att Stockholms företagsklimat försämrats avsevärt. I förslaget till SDN-budget finns det i princip endast en rad som tar upp detta. *”Nämnden samarbetar med den lokala företagarföreningen och dess centrumgrupp, för att skapa bra förutsättningar för Älvsjö.”* Bra, men för övrigt utan ambitioner och mål. Här borde SDN kunna prestera mera för att locka företag och/eller få företag att anställa fler.

Enligt uppgift är Älvsjö en av tre tänkbara platser för ett nytt akutsjukhus. Centerpartiet anser att man bör satsa på att göra Älvsjö känd och informera om fördelarna med att lägga sjukhuset till Älvsjö. En uppvaktning av berörda landstingspolitiker bör göras med det snaraste.

Fler som jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva är ett måste för Älvsjös SDN ekonomi och välfärden.

Högtalaranläggning

I årets budget, 2015, avsattes det pengar för en ny högtalarutrustning i bl.a. Medborgarkontoret. Till dags datum har jag inte satt någon ny anläggning. Jag tycker att detta är beklagligt och anmärkningsvärt att det inte genomförts. En väl fungerande högtalaranläggning är ett måste, för att öka tillgängligheten inte bara för nämndledamöter utan även för besökare vid våra nämndmöten, samrådsmöten etc. Jag hemställer att en ny högtalaranläggning installeras med det snaraste i Medborgarkontoret och sammanträdesrummen på plan 2. Ev. kan en mobil högtalaranläggning anskaffas som kan användas i sammanträdesrummen.

För övrigt hänvisar jag till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.

Bilaga 1 till (C) förslag

Yttrande ang. förslaget till bildande av Älvsjöskogen naturreservat

Dnr: 2013-06333-55

Centerpartiet i Brännkyrka är mycket positiva till att Älvsjöskogen nu blir naturreservat efter minst 40 års arbete, inte minst från vår sida.

Det är också positivt att reservatet sträcker sig ned till Långsjön, trots att skogen genomkorsas av Korkskruven.

Reservatet bör även omfatta naturmarken vid Vårgårdavägens förlängning med Vårgårdadammen, en mycket viktig grodlokal där dammen har en stor betydelse som lekvatten för grodorna.

Namnet Älvsjöskogen naturreservat, som föreslås, bör ändras till Älvsjöskogens naturreservat eller Naturreservatet Älvsjöskogen.

Redan 1973 motionerade Evy Kjellberg (C) i Stockholms fullmäktige om en över- eller undergång vid järnvägen, en "ekodukt", för att knyta ihop grönområdena på respektive sida. Behovet av denna förbindelse är fortfarande mycket stor eftersom stambanan utgör en barriär mellan Älvsjöskogen och Hagsätraskogen. Det är viktigt för att människor ska kunna röra sig fritt mellan områdena, men också för att underlätta rörlighet och spridning för djur- och växtliv. Därför hoppas vi att inrättandet av en ekodukt realiserar.

Behovet av parkeringsplatser verkar inte ha beaktats fullt ut i förslaget. Därför bör planering göras för fler parkeringsplatser i anslutning till skogen. Vid dessa parkeringsplatser bör det även finnas gott om parkeringsplatser för cyklar, med möjlighet att låsa fast dem, eftersom det inte kommer att vara tillåtet att cykla i skogen, förutom på cykelvägen längs järnvägen.

I förslaget nämns inget om hur personer med funktionsnedsättning ska kunna utnyttja skogen. Vi utgår från att planering också görs för parkeringsplatser för funktionshindrade och att de stora stigarna lätt kan nås med rullstol och rollator.

De större stigarna samt grillplatserna bör namnges. Några förslag skulle kunna vara Myrstigen, Storskogsstigen, Spårstigen, Farmenstigen, Grodstigen, Vårgårdastigen, Dansbanestigen, Spejarstigen samt Thorénstigen. En tävling kan utlysas om vilka namn stigarna ska ha.

Centerpartiet anser att eldning och grillning enbart ska vara tillåtet på särskilt anvisade grillplatser. Engångsgrillar, som kan vara praktiska att ta med sig, bör tillåtas, men de bör endast få användas på grillplatserna. För att undvika eldsvådor och andra skador på naturen bör engångsgrillar för övrigt vara förbjudna.

Redan i dag är det inte tillåtet att låta hundar springa lösa i Älvsjöskogen och så bör det förbli även i fortsättningen. En hundrastgård bör inrättas t.ex. bakom Älvsjö AIK-stugan.

Ett skärmtak, bänkar och bord vid de röda bodarna skulle bli en trevlig samlingspunkt för t.ex. förskolegrupper. Information om naturreservatet och en allmän anslagstavla kan även förläggas till detta område.

I Älvsjöskogen har det funnits skyltar med kulturhistorisk text och bild av tecknaren och Älvsjöprofilen Ingvar Thorén. I dag finns bara några kvar. Skyltarna bör kompletteras och rustas upp och finnas väl synliga i reservatet. Naturreservatet Älvsjöskogen bör även förses med välkomnande skyltar vid entréerna till skogen men även vid Älvsjö torg och resecentrum så att det blir lätt att hitta till reservatet.

Bilaga 2 till (C) förslag

Ang. ”Tyck till om Lerkrogsparken”

Om Lerkrogsparken ska kunna bli en attraktiv stadspark, som ska kännas som en förlängning av Älvsjö Torg, bör man redan vid Götalandsvägen se till att det blir en välkomnande, spännande och färgglad entré till parken, så att man bara vill gå in där, ”dras in som biet till saftglaset”.

Vi stöder Brännkyrka Hembygdsförenings önskemål om att staketet längs med Lerkrogens långsida (mot Handelsbanken) flyttas närmare huset. Man får då en bredare ”parkremsa” än det är i dag och känslan av park ökar. Det blir inte bara en passersträcka som man så snabbt som möjligt ska komma igenom.

Förslag/synpunkter om man börjar vid parkens entré vid Götalandsvägen:

- Helst skulle man ta bort/flytta EL - byggnaden. Förmodligen orealistiskt beroende på kostnad och brist på annan lämplig plats. Förslag: ”Klä in” med spaljé m. t.ex. klätterrosor el. annan tålig perenn.
- I denna del av stadsparken önskas mycket blommor. Beroende på hur rabatterna utformas kan man tänka sig rosor och el. andra perenna blommor omgivna av säsongens färggranna blommor, från vårblommor till höst/vinterblommor - växter.
- I dag finns det några mindre träd utanför Handelsbanken. Fortsätt gärna med några körsbärsträd. En dröm vore att få körsbärsträd ”på led”. Får de inte plats här så hoppas jag att det kan planteras några längre in i parken.
- Den stora anslagstavlan bör inte stå ”mitt i stråket” och Hembygdsföreningens anslagstavla
- bör flyttas tillbaka.
- Minimera de hårda ytorna och anlägg gräsmatta!
- Inbjudande sittgrupper
- Under den mörka årstiden, advent - nyår, bör ”stråket” förses med vackra stjärnor, (som satts upp i år, 2015, bl.a. efter Götalandsvägen) och/eller små ledlampor i de mindre träden.

Inre delen av Lerkrogsparken:

- I något ”hörn”/plats bör man kunna ha lite nyttoväxter
- Kryddväxter, gärna med namnskyltar, i pallkrage
- Om utrymme finns, några fler pallkragar för stadsodling
- Belysningen bör ses över för att göra parken tryggare.
- Boulebana
- ”Den öppna ytan” får inte helt ”byggas igen” utan ge möjlighet till lek, aktivitet och
- rekreation.

Ersättaryttrande (KD)

Camilla Sarfors (KD) anmälde ett ersättaryttrande enligt följande.

Om jag hade haft rösträtt skulle jag ha yrkat enligt följande:

1. Att avslå stadsdelsnämndens förslag till beslut
2. Att ge stadsdelsnämnden i uppdrag att återkomma med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige
3. Att därutöver anföra följande:

Stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden genom att vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare och stadens organisation och förtroendevalda. Nämnderna ansvarar för många av de frågor som påverkar människors vardag och välfärd.

Kristdemokraterna värnar valfriheten inom barnomsorg, skola och äldreomsorg. Vi vill minska barngruppernas storlek i förskolan och erbjuda alla som är över 85 år och som så önskar rätt till äldreboende. Det är viktigt att Stockholm är rent och tryggt.

Förskoleverksamhet

Barnomsorgen finns till för barnen och inte tvärtom. Föräldrar ska kunna välja den barnomsorg som är bäst för deras barn. Det kan handla om både förskola och pedagogisk omsorg i hemmet i form av dagbarnvårdare, flerfamiljssystem eller egen omsorg. Föräldrarna ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Fristående och kommunala verksamheter ska behandlas lika.

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn. Kristdemokraterna har avsatt 40,3 miljoner kronor för detta ändamål i vår budget för Stockholms stad 2016. Detta innebär ett rejält steg framåt i arbetet mot mindre barngrupper i förskolan. Kristdemokraterna prioriterar en satsning på små barngrupper framför den rödgrönrosa majoritetens satsning på rätt till heltid i förskolan för barn till föräldralediga.

Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Kristdemokraterna vill lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Den öppna förskolan är en uppskattad och efterfrågad verksamhet. Den erbjuder viktig stimulans och gemenskap till barn och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer.

Fler familjecentraler bör inrättas där mödravårdscentral, barnavårdscentral och socialtjänsten kan samverka för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa och stötta familjer på olika sätt.

Stadens fritidsverksamheter ska genomsyras av ett aktivt värdegrundsarbete. Tolerans, förståelse för olikheter och respekt för andra ska prägla skolans vardag. Verksamheterna är inte värdeneutrala, utan ska tydligt ta ställning för grundläggande värderingar som alla människors lika och okränkbara värde, jämställdhet mellan könen och medmänsklighet. Ledarnas engagemang och förståelse för vikten av en tydlig värdegrund är avgörande.

Äldreomsorg

Rätten att bestämma över sin egen vardag upphävs inte vid någon viss ålder. Vi har alla olika behov och önskemål. Vi välkomnar privata, ideella och kooperativa alternativ. Mångfalden av aktörer inom välfärden ökar kvaliteten och förbättrar verksamheterna.

Valfriheten har skapat alternativ som är tillgängliga för alla, inte bara för personer med höga inkomster. Varje människa har unika önskemål och förutsättningar. Utan konkurrens får vi ingen verklig valfrihet och valmöjligheterna blir betydligt färre. Vi ser med stor oro på att valfriheten inom välfärden succesivt minskar.

Kristdemokraterna vill införa en äldreboendegaranti. Alla som är 85+ ska ha rätt till äldreboende, utan biståndsbedömning. Vi avsätter 25 miljoner kronor för detta ändamål i budgeten för Stockholms stad 2016.

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma.

Kristdemokraterna vill utöka valfriheten för val av servicetjänster inom hemtjänsten. Det ska inte enbart vara enkelt att välja utförare av hemtjänst utan också vilken typ av tjänster man behöver hjälp med. Vi vill förenkla biståndsbedömningen och erbjuda alla över 80 år sex timmar att fritt förfoga över vad gäller olika servicetjänster.

Kristdemokraterna satsar på en höjd hemtjänstpeng (26 miljoner kronor) och en höjd peng till dagverksamheter (1,3 miljoner kronor).

Kristdemokraterna vill öka välbefinnandet inom äldreomsorgen genom god mat, utevistelser och kulturupplevelser. Vi avsätter 15 miljoner kronor för detta i budget 2016. Vi vill vidare att Äldre direkt även framöver ska vara öppet på helger och vi avsätter 2 miljoner kronor till detta i budgeten för 2016.

Det har påbörjats ett arbete med inriktningen att Stockholms läns kommuner ska ta över och skatteväxla hemsjukvården. Det övergripande målet är att uppnå en god, trygg och säker vård samt en effektiv användning av samhällets resurser. Kristdemokraterna vill att hemsjukvården kommunaliseras och välkomnar ett fortsatt arbete för att åstadkomma detta.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadens arbete ska präglas av tydligt brukarfokus. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid ska följas.

Staden bör utreda förutsättningarna för personer över 65 år att fortsätta delta i daglig verksamhet, i första hand för personer med psykisk ohälsa. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap.

Kristdemokraterna har tidigare drivit igenom att inriktningen vid större bostadsexploateringsprojekt ska vara att projekten innehåller en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning boenden för personer med funktionsnedsättning. Majoriteten har beslutat att denna princip ska gälla för projekt med fler än hundra lägenheter. Kristdemokraterna välkomnar detta förslag.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Föräldrastödinsatser ger goda effekter. Forskning visar att den största förebyggande effekten, för att barn inte ska få problem senare i livet, nås om insatser som föräldrastödsprogram riktas till alla familjer/vårdnadshavare. Det är samtidigt viktigt med riktade insatser till enskilda familjer och gruppstödinsatser till utsatta barn respektive föräldrar som brister i sitt föräldraskap.

Fältassistenter är en nödvändig resurs i stadens preventiva arbete med ungdomar. Deras mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Kristdemokraterna stöder den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter. Vi vill också att Alliansens satsning på att fältassistenterna ska ha en tydlig närvaro i tunnelbanan fortsätter.

Insatser för kvinnofrid och arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras av samtliga stadsdelsnämnder och ska utgå från stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i sina verksamheter. Även män drabbas av våld i nära relationer. Arbetet ska därför vara könsneutralt och kompetensen kring detta bör stärkas hos berörd personal. Det arbete som bedrivs inom Relationsvåldscentrum kan med fördel spridas till fler stadsdelar.

Arbetet mot hedersrelaterat våld är mycket angeläget.

Kristdemokraterna vill därmed att Origos verksamhet permanentas.

Stadsdelsnämnderna ska stödja ideella krafter som verkar för trygghet, till exempel nattvandrare.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. På Kristdemokraternas initiativ finns nu appen Tyck Till som gör det lätt att felanmäla bland annat nedskräpning och klotter. Stadsdelsnämnderna ska samverka sinsemellan och med trafiknämnden för att hela staden ska vara snygg och välskött. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Kristdemokraterna avvisar bestämt den nya majoritetens förslag att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren och satsar istället sammanlagt 32 miljoner kronor på att hålla staden rent och tryggt.

Ekonomiskt bistånd

Kristdemokraterna vill införa en fritidspeng för barn och unga i Stockholms stad och avsätter sex miljoner för denna reform i budget 2016.

En fritidspeng i Stockholms stad skulle ge barn i ekonomiskt utsatta familjer möjlighet att delta i fritidsaktiviteter som de annars inte har tillgång till. Kristdemokraternas förslag skulle bidra till att ge fler barn och unga en aktiv och meningsfull fritid.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska erbjuda ungdomar feriearbeten under både sommar- och vinterferier. Det är viktigt att staden eftersträvar att ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ordföranden ställde de 4 förslagen mot varandra (förvaltningen, M, L och C) och förklarade att nämnden beslutat bifalla förvaltningens förslag. Reservation från Johan Nilsson m.fl. (M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C).

Särskilt uttalande (M) (L) (C) med ersättaryttrande (KD)

Johan Nilsson m.fl. (M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande. Camilla Sarfors (KD) anslöt sig till uttalandet som ett ersättaryttrande.

Det är bekymmersamt hur den rödgrönrosa majoriteten inför väljarna låter påskina att det, efter ytterligare en skattehöjning, kommer att ske satsningar på den kommunala välfärden.

Vi kan tydligt utläsa i förvaltningens tjänsteutlåtande att tilldelningen av medel i budgeten är lägre än tidigare år och att det kommer att behöva ske kostnadseffektiviseringar för att uppnå en budget i balans. Vi i alliansen anser att det självklart är viktigt att alltid se över sina kostnader, och att effektiviseringar alltid är bra att utreda, men att redan nu konstatera hur stram budget som lagts förtar säkerligen en stor del av entusiasmen i organisationen. Att majoriteten då, mot ovanstående bakgrund, slösar pengar och ser stadsdelen som en naturlig arena att driva arbete med mänskliga rättigheter och demokratiseringar på, rimmar illa mot exempelvis de förskollärare och vårdbiträden som faktiskt vänder på varenda krona för att kunna bedriva en så bra och ändamålsenlig verksamhet som möjligt. Samma sak med nämndmålet "*Stadsdelens verksamheter lever upp till de*

mänskliga rättigheterna och är fria från diskriminering". Det går att få intrycket att vi lever i ett misskött land där ingenting fungerar, när vi i själva verket driver en väl fungerande och sammanhållen stadsdel.

Vi vill fortsätta att genomföra satsningar på stadsdelsnämndens kärnverksamheter; äldreomsorg, förskola och social omsorg. Inom dessa verksamheter måste kvalitetsarbetet fortgå och nya arbetssätt och metoder prövas i syfte att stärka kvaliteten för den enskilde brukaren. Därför tycker vi förvaltningens förslag avseende satsningar på förskollärare samt projektet "Läsglädje i förskolan" är bra, likväl som de dialogmöten som ska genomföras inom äldreomsorgen.

Precis som vi påtalade i våras när flerårsbudgeten behandlades, är vi bekymrade över det ökade drogmissbruket i Älvsjö. Ingenting har det senaste halvåret gjort oss lugnare, tvärtom.

Även våldsbrotten tenderar att öka, i synnerhet runt Älvsjö Centrum. Här krävs samordnade krafttag från såväl stadsdelen som från Polisen och andra involverade. Tryggheten är en kärnfråga som alltid måste prioriteras högt. Våra medborgare ska känna sig trygga i Älvsjö! Att intraprenaden om fem gruppbestäder ska övergå till en resultatenhet från 2016 förstår vi inte. Det framgår inte i ärendet någon motivering till varför inte en ny konkurrensutsättning ska göras. Detta, precis som inrättandet av den kommunalt drivna hemtjänsten, är vi rädda kan ta tid och pengar från kärnverksamhet till förmån för extra administration och byråkrati. Oavsett om det gäller barn, funktionshindrade eller äldre bör största möjliga andel av resurserna gå direkt till de som är i behov av hjälp, och inte till egen administration.

Antalet ungdomar i Älvsjö ökar, och fler människor rör sig runt Älvsjö Station. Vi i alliansen vill samordna de fritids- och kulturverksamheter som finns i stadsdelen genom att etablera en form av "kulturhus". Vi tror det är fullt möjligt genom att samlokalisera flera verksamheter och då öppna upp dörrarna för alla invånare. På så vis kan vi med relativt enkla medel skapa en mötesplats för ung som gammal där det kanske erbjuds bibliotek, medborgarkontor, möteslokaler, ungdomsverksamhet, replokaler, studiecirkel etc.

Att Kommunfullmäktige nu äntligen har beslutat att inrätta Älvsjöskogens naturreservat är en styrka och tillgång som stadsdelen måste arbeta med framgent. Det behöver bland annat tas fram information, skyltar, regler så att vårt fina naturreservat används på bästa sätt.